

Arbeidsmarkt in beeld 2019

Thema-artikel

Transvorm

Tilburg, december 2019

Spoorlaan 171 04

5038 CB Tilburg

Postbus 4275

5004 JG Tilburg

T

088 144 40 00

F

088 144 40 88

I www.transvorm.org

E info@transvorm.org

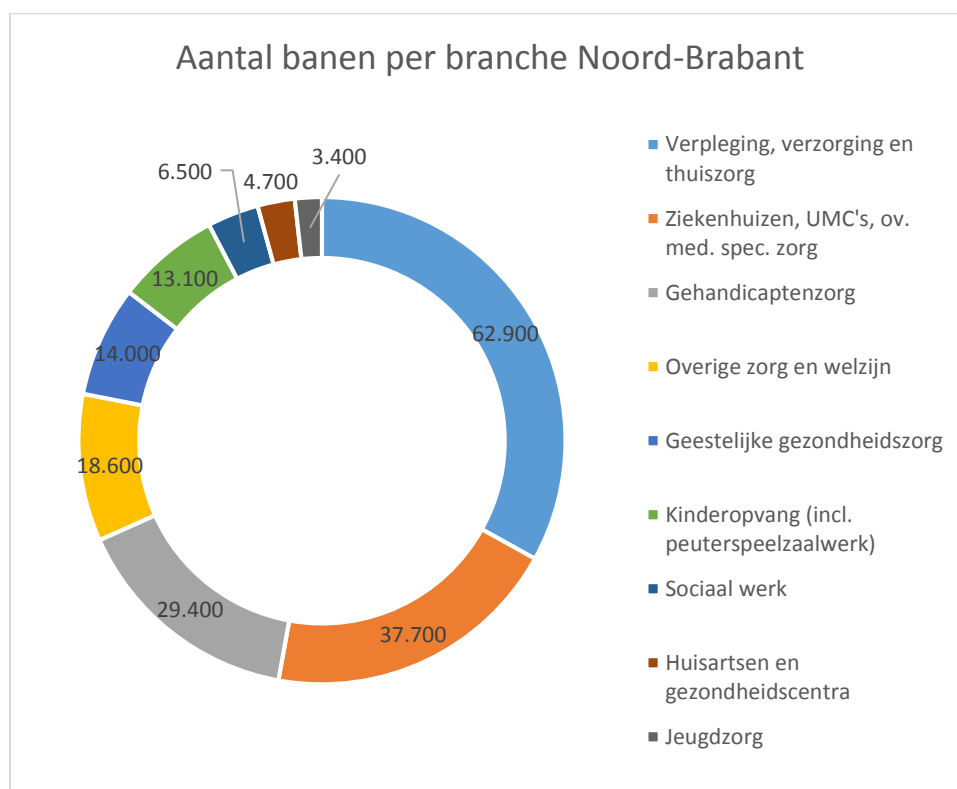
Inleiding

De sector zorg en welzijn kampt sinds 2016 met personele tekorten. Door acties vastgelegd in de Regionale Actieplannen Aanpak Tekorten (RAAT's) proberen we het evenwicht op de arbeidsmarkt te herstellen. Om de benodigde acties tijdig bij te kunnen sturen, is inzicht in de actuele arbeidsmarktontwikkelingen van belang. Daarom presenteren we in dit thema-artikel een aantal belangrijke arbeidsmarkttrends en -ontwikkelingen in zorg en welzijn in Noord-Brabant.¹ Dit artikel publiceren we tegelijkertijd met de flyer Arbeidsmarkt in Beeld 2019 die de belangrijkste trends op hoofdpunten samenvat.

Uitgebreide en up-to-date arbeidsmarktinformatie vindt u op het online arbeidsmarktdashboard Arbeidsmarkt in Beeld. Sinds kort is deze uitgebreid met een [RAAT-tabblad](#). Daar vindt u (per geselecteerde arbeidsmarktregio) relevante informatie met betrekking tot de doelstellingen en resultaten van het RAAT.

Aantal banen

In kwartaal 1 (Q1) van 2019 waren er 190.500 banen in zorg en welzijn in Noord-Brabant. Vergeleken met Nederland is het aandeel banen in de branches Verpleging, Verzorging en Thuiszorg (VVT) en Gehandicaptenzorg groter in Noord-Brabant. Het aandeel banen in de branches Ziekenhuizen, UMC's en overig medisch specialistische zorg en Jeugdzorg is echter wat kleiner dan landelijk (zie figuur 1).

Figuur 1: Aantal banen per branche in zorg en welzijn in Noord-Brabant in kwartaal 1 van 2019. Bron: Arbeidsmarkt in Beeld, 2019. Bewerkt door Transvorm.

¹ Tenzij anders vermeld hebben de cijfers betrekking op de situatie in Noord-Brabant op het eerste kwartaal van het betreffende jaar en op de branches Geestelijke Gezondheidszorg, Gehandicaptenzorg, Huisartsenzorg en gezondheidscentra, Jeugdzorg, Kinderopvang, Sociaal Werk, Verpleging, Verzorging & Thuiszorg, Ziekenhuizen, en Overige zorg en welzijn.

Als we kijken naar de verschillen tussen de vier arbeidsmarktregio's binnen Noord-Brabant vallen enkele dingen op. Het aandeel banen in de Ziekenhuizen, UMC's en overig medisch specialistische zorg relatief hoog in Zuidoost-Brabant en relatief laag in Noordoost-Brabant. Het aandeel in de VVT is in West-Brabant relatief hoog en in Zuidoost-Brabant relatief laag. Het aandeel banen in de Gehandicaptenzorg is in Midden-Brabant relatief hoog en in Zuidoost-Brabant relatief laag. Het aandeel banen in de Geestelijke Gezondheidszorg is in Noordoost-Brabant relatief hoog en in West-Brabant relatief laag. Deze verschillen zijn voornamelijk te verklaren vanuit de regionale kenmerken, bijvoorbeeld de aanwezigheid van één of meerdere ziekenhuizen per regio.

Ontwikkeling aantal banen

In tabel 1 ziet u de ontwikkeling van het aantal banen in Noord-Brabant, per branche en in totaal. Op landelijk niveau is het aantal banen in de sector zorg en welzijn met vergelijkbare percentages toegenomen. Op een aantal punten zien we afwijkingen. In de Jeugdzorg in Noord-Brabant is het aantal banen afgenomen, terwijl dit aantal landelijk gezien is gegroeid; in de periode 2015-2019 met bijna 16% (4.500 banen). Ook het aantal banen in de categorie Overige zorg en welzijn blijft in Noord-Brabant in 2019 achter bij 2015, terwijl het aantal banen in Nederland wel is gegroeid. Een verklaring voor deze verschillen kunnen we niet geven.

Aantal banen	2015	2016	2017	2018	2019	2015-2019	%	2018-2019	%
Geestelijke gezondheidszorg	12.800	12.800	12.600	13.100	14.100	1.300	10,2%	1.000	7,6%
Gehandicaptenzorg	27.000	26.600	26.800	28.500	29.400	2.400	8,9%	900	3,2%
Huisartsen en gezondheidscentra	4.100	4.300	4.400	4.100	4.600	500	12,2%	500	12,2%
Jeugdzorg	3.600	3.600	3.800	3.500	3.400	-200	-5,6%	-100	-2,9%
Kinderopvang (incl. peuterspeelzaalwerk)	11.300	11.100	11.500	12.200	13.100	1.800	15,9%	900	7,4%
Overige zorg en welzijn ²	19.800	16.500	17.300	18.200	18.700	-1.100	-5,6%	500	2,7%
Sociaal werk	6.000	6.000	6.500	6.200	6.400	400	6,7%	200	3,2%
Verpleging, verzorging en thuiszorg	57.600	59.200	59.200	60.600	62.900	5.300	9,2%	2.300	3,8%
Ziekenhuizen, UMC's, ov. med. spec. zorg	36.400	36.700	37.000	37.600	37.800	1.400	3,8%	200	0,5%
Zorg en welzijn (breed)	178.700	176.800	179.200	184.100	190.500	11.800	6,6%	6.400	3,5%

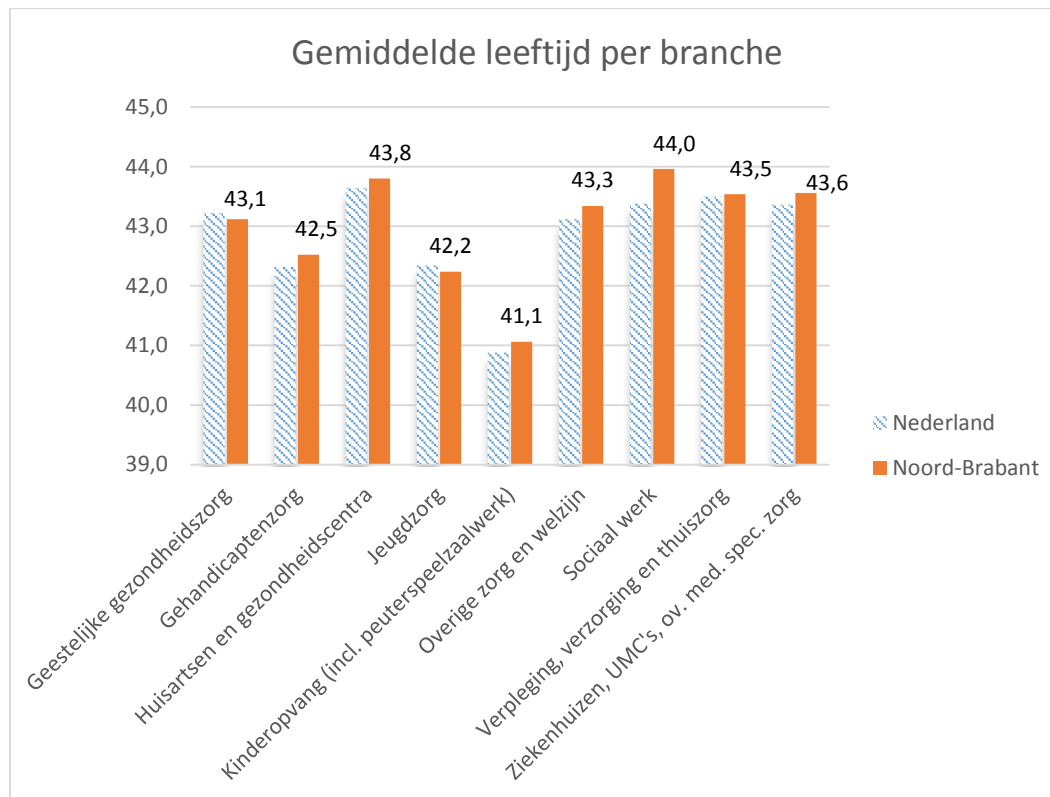
Tabel 1: ontwikkeling aantal banen in zorg en welzijn in Noord-Brabant per branche (peildatum: kwartaal 1 van het betreffende jaar): Bron: Arbeidsmarkt in Beeld, 2019. Bewerkt door Transvorm.

Als we kijken naar de vier arbeidsmarktregio's binnen Noord-Brabant valt op dat de groei van het aantal banen in de periode 2015-2019 procentueel gezien wat achterblijft in de regio Zuidoost-Brabant (bijna 4%, ten opzichte van 7 tot 9% groei in de andere regio's). Dat kan met name verklaard worden door de relatief forse krimp in deze regio in het aantal banen in de categorie Overige zorg en welzijn (-22% in de periode 2015-2019). Waardoor deze verschillen veroorzaakt worden is onbekend.

² De categorie Overige zorg en welzijn is een samenstelling van een aantal categorieën waaronder tandartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten, medische laboratoria, ambulancediensten etc. Een totaaloverzicht, en een verklaring van andere begrippen, vindt u hier: <https://transvorm.arbeidsmarktinbeeld.nl/afkortingen>

Gemiddelde leeftijd

In Q1 van 2019 is de gemiddelde leeftijd in Noord-Brabant in zorg en welzijn 43,2 jaar. Landelijk was die 43,1 jaar. Een jaar eerder waren de gemiddelde leeftijden in zowel Noord-Brabant als Nederland 43,1 jaar. Figuur 2 geeft inzicht in de gemiddelde leeftijd per branche.

Figuur 2: Gemiddelde leeftijd per branche in zorg en welzijn in Q1 van 2019 in Nederland en Noord-Brabant. Bron: Arbeidsmarkt in Beeld, 2019. Bewerkt door Transvorm.

Wanneer we de gemiddelde leeftijd per branche bekijken voor de vier arbeidsmarktregio's zien we het grootste verschil tussen regio's in de Geestelijke Gezondheidszorg. Daar is de gemiddelde leeftijd in Noordoost-Brabant 43,7 jaar, ten opzichte van 42,6 jaar in Midden-Brabant.

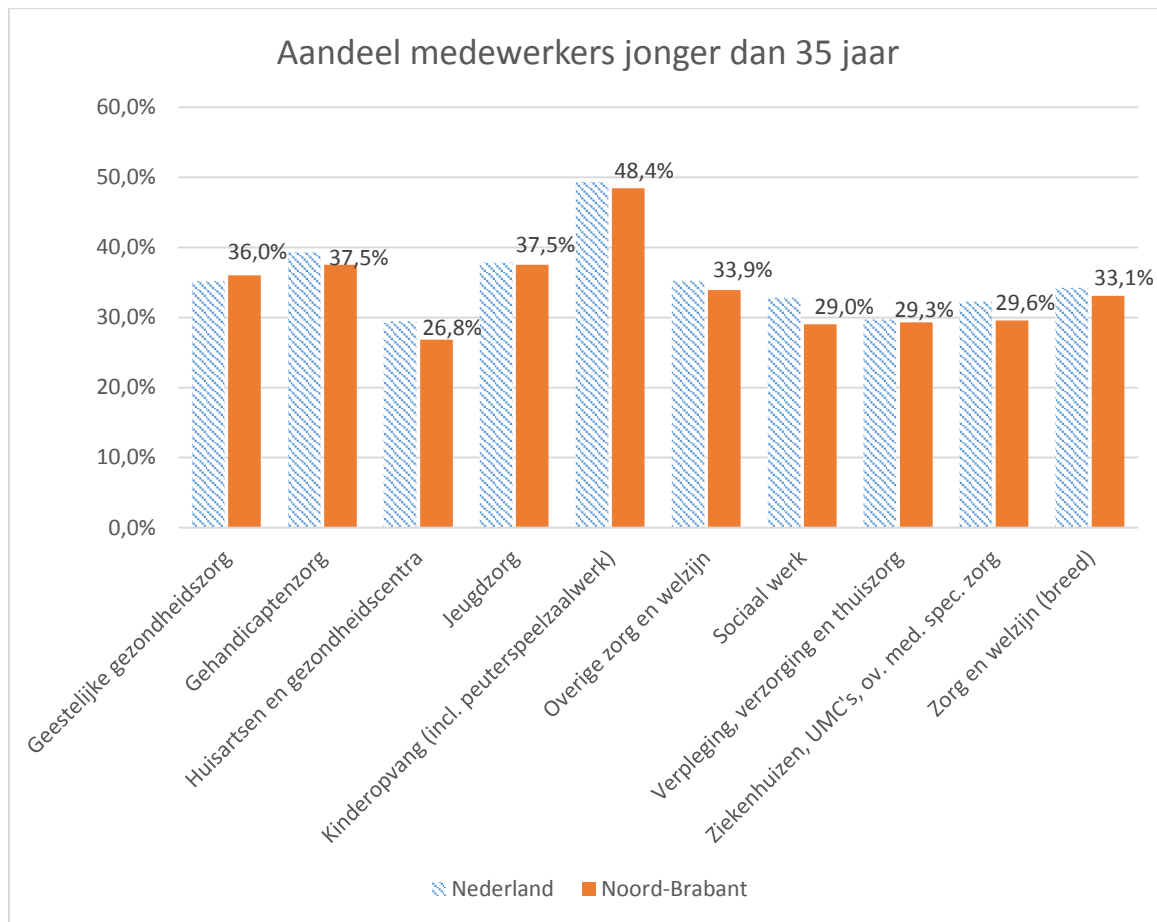
Leeftijdscategorieën

Jonger dan 35 jaar

In 1^e kwartaal van 2019 zijn 60.200 van de zorg- en welzijnsmedewerkers in Noord-Brabant jonger dan 35 jaar; een aandeel van 33,1% van het totaal. Een jaar eerder waren dat er 57.500; een aandeel van 32,7% van het totaal. Het percentage zorg- en welzijnsmedewerkers jonger dan 35 jaar is in Noord-Brabant (33,1%) nagenoeg vergelijkbaar met dat van Nederland (34,2%)

Als we kijken naar de vier arbeidsmarktregio's binnen Noord-Brabant vallen de volgende verschillen op. Wanneer we de gemiddelde leeftijd in Q1 2019 per branche bekijken zien we de grootste verschillen tussen regio's in Jeugdzorg, gevolgd door de Geestelijke Gezondheidszorg en de Gehandicaptenzorg. In de Jeugdzorg is in Noordoost-Brabant 33,3% jonger dan 35 jaar, ten opzichte van 40,0% in West-Brabant. In de Geestelijke Gezondheidszorg is in West-Brabant 34,4% jonger dan 35 jaar en in Midden-Brabant 40,9%. Voor de Gehandicaptenzorg geldt dat in Midden-Brabant slechts 35,0% jonger is dan 35 jaar,

tegenover 39,7% in Zuidoost-Brabant. Figuur 3 geeft inzicht in het aandeel medewerkers jonger dan 35 jaar per branche, vergeleken met Nederland.

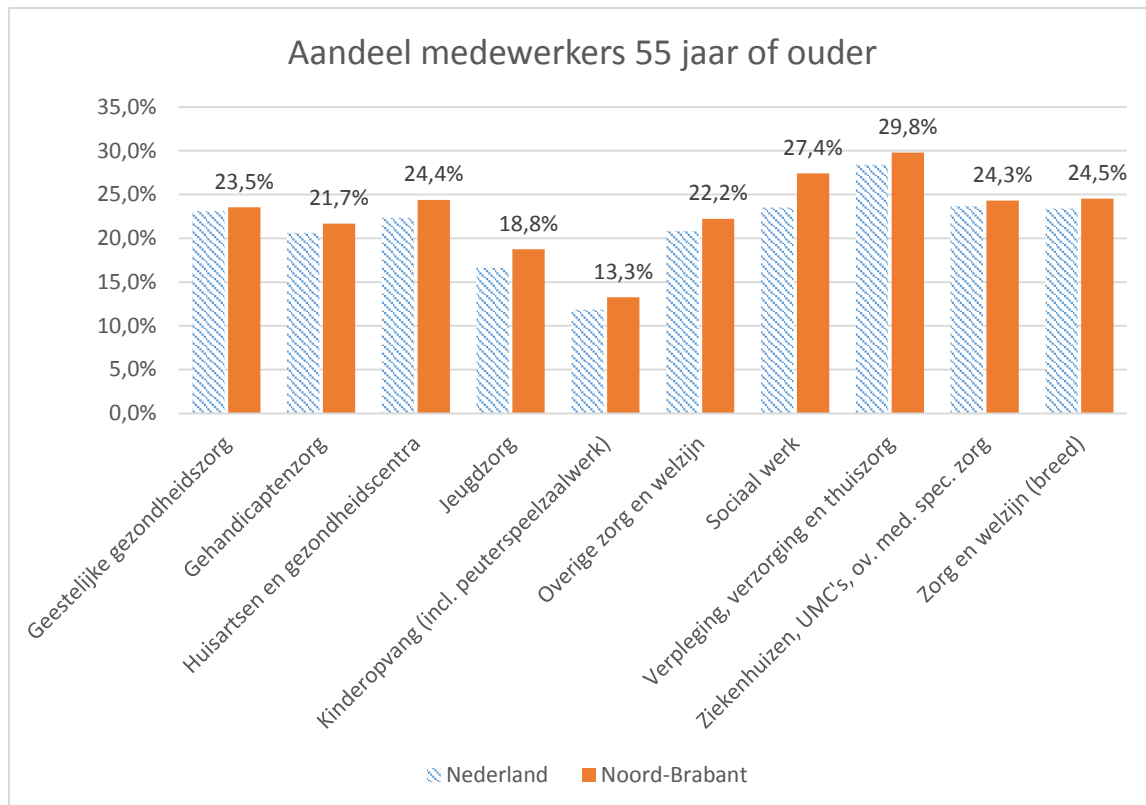

Figuur 3: Aandeel medewerkers jonger dan 35 jaar per branche in zorg en welzijn in Noord-Brabant en Nederland in Q1 2019. Bron: Arbeidsmarkt in Beeld, 2019. Bewerkt door Transvorm.

55 jaar of ouder

In Q1 van 2019 zijn 44.600 van de zorg en welzijnsmedewerkers in Noord-Brabant 55 jaar of ouder; een aandeel van 24,5% van het totaal. Een jaar eerder waren dat er nog 41.700; een aandeel van 23,7% van het totaal. Het aandeel in Noord-Brabant (24,5%) is gelijk aan dat van Nederland (23,4%)

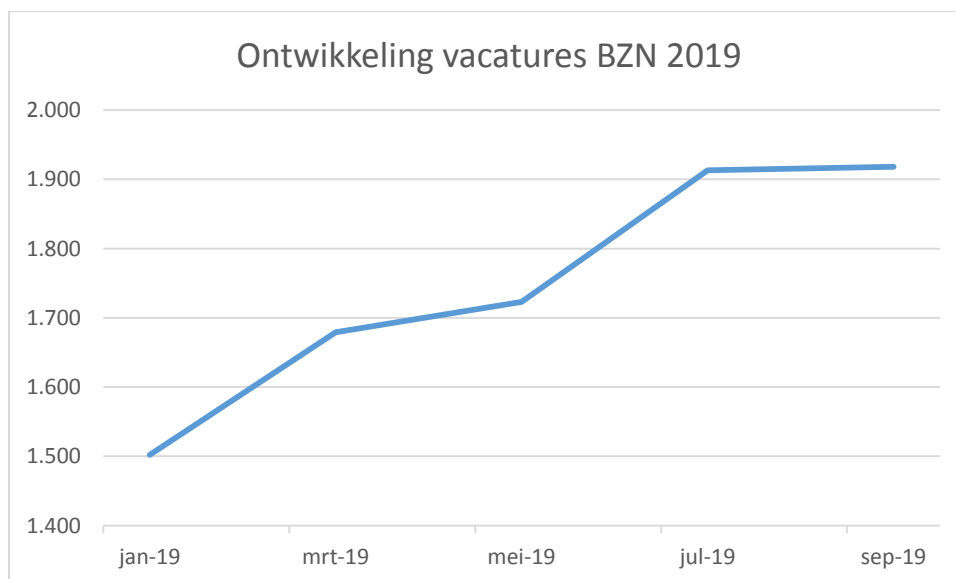
De verschillen tussen de vier arbeidsmarktregio's zijn in deze categorie groter dan in de categorie jonger dan 35 jaar. Een groot verschil tussen regio's zien we bij de Huisartsen en Gezondheidscentra. Daar is het aandeel medewerkers 55 jaar of ouder 27,3% in Noordoost-Brabant en 14,3% in Midden-Brabant. Ook in de Jeugdzorg is er een groot verschil tussen regio's zichtbaar; daar is het aandeel 55 jaar of ouder 12,5% in Midden tegenover 25% in Zuidoost-Brabant. Ook in de Geestelijke Gezondheidszorg is nog een aanzienlijk verschil zichtbaar; in Zuidoost-Brabant is 21,4% 55 jaar of ouder en in Noordoost-Brabant 27,5%. Figuur 4 geeft inzicht in het aandeel medewerkers ouder dan 55 jaar per branche, vergeleken met Nederland.

Figuur 4: Aandeel medewerkers 55 jaar of ouder per branche in zorg en welzijn in Noord-Brabant en Nederland in Q1 2019.
Bron: Arbeidsmarkt in Beeld, 2019. Bewerkt door Transvorm.

Vacatures op BrabantZorg.Net

Eind september telde BrabantZorg.Net ruim 1900 openstaande vacatures (zie figuur 5). Dit is een onderschatting van het totaal aantal vacatures binnen zorg en welzijn in Noord-Brabant. Op BrabantZorg.Net plaatsen alléén organisaties die aangesloten zijn bij Transvorm hun vacatures plaatsen. Bovendien kunnen op een vacature meerdere medewerkers worden aangenomen.

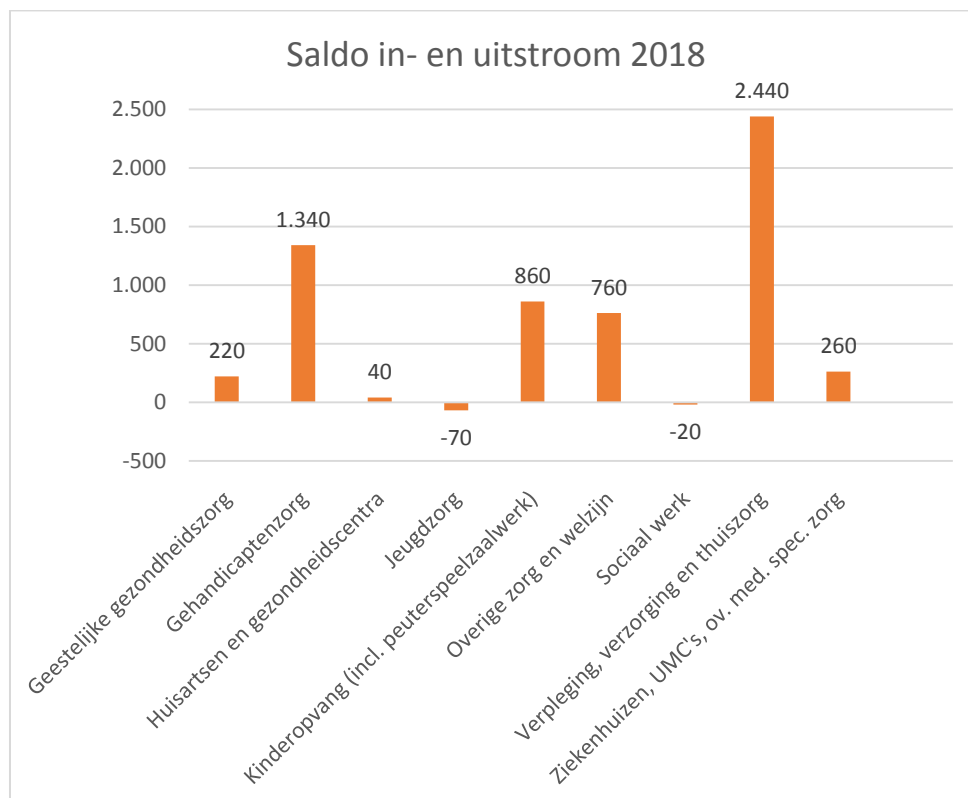

Figuur 5: Ontwikkeling vacatures op BrabantZorg.Net
Bron: BrabantZorg.Net, 2019. Bewerkt door Transvorm.

Het totaal aantal vacatures is in de periode januari t/m september 2019 met 27,6% gestegen. In dezelfde periode een jaar geleden steeg het aantal vacatures met 32,5%. In de periode september 2016 t/m september 2019 steeg het aantal vacatures met maar liefst 163%! Meer dan 60% van het aantal vacatures valt binnen het domein zorg op mbo- en hbo-niveau. De meest geplaatste vacature is die voor verzorgende, met een aandeel van 27% van het totaal aantal vacatures.

Mobiliteit: saldo in- en uitstroom

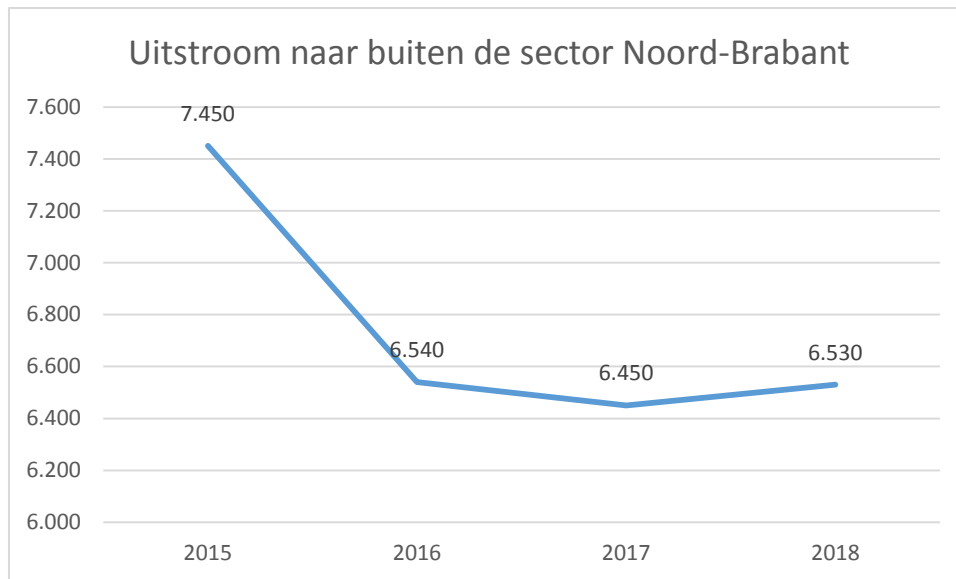
In 2018 zijn er 21.110 medewerkers ingestroomd in zorg en welzijn in Noord-Brabant en 15.290 uitgestroomd. Dit maakt dat er sprake is van een positief saldo van 5.820 medewerkers. Onderstaand figuur 6 laat de verdeling naar branches zien. Opvallend is dat landelijk gezien enkel de branche Jeugdzorg een negatief saldo laat zien, terwijl in Noord-Brabant ook Sociaal Werk een (weliswaar klein) negatief saldo kent.

Figuur 6: Saldi in- en uitstroom 2018 per branche in Noord-Brabant. Bron: Arbeidsmarkt in Beeld, 2019. Bewerkt door Transvorm.

Mobiliteit: uitstroom buiten de sector

Figuur 7 geeft de ontwikkeling weer van de uitstroom naar sectoren buiten zorg en welzijn in Noord-Brabant. Ook op landelijk niveau is deze afgenomen ten opzichte van 2015, al is de procentuele afname in Noord-Brabant hoger (-12,3% in Noord-Brabant en -6,6% in Nederland). Ook de vier arbeidsmarktregio's binnen Noord-Brabant laten allen een afname van de uitstroom naar sectoren buiten zorg en welzijn zien; in Midden-Brabant en Noordoost-Brabant is deze zowel in absolute aantallen als in percentages relatief fors.

Figuur 7: Uitstroom naar buiten de sector in Noord-Brabant (peildatum is vierde kwartaal van het betreffende jaar). Bron: Arbeidsmarkt in Beeld, 2019. Bewerkt door Transvorm.

Uit cijfers van de commissie Werken in de Zorg blijkt dat van de uitstromers naar sectoren buiten zorg en welzijn een grote groep korter dan 2 jaar in dienst was bij een organisatie in zorg en welzijn. In het laatste kwartaal van 2017 betrof dit in de vier Brabantse arbeidsregio's 41 tot 47% van het totaal aantal medewerkers in zorg en welzijn, exclusief kinderopvang.

Arbeidsmarktdashboard Arbeidsmarkt in Beeld

Verder inzoomen op een bepaalde regio of branche? Op het dashboard transvorm.arbeidsmarktinbeeld.nl kunt u vergelijkingen maken tussen branches, regio's en periodes. Ook vindt u hier diverse thema-artikelen, factsheets e.d. die u op de hoogte brengen van de laatste trends en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt van zorg en welzijn in Noord-Brabant.